

Debabarreneko Plan Estrategikoa 2030

Parte-hartzearen txostena

Aurkibidea

<u>0. Sarrera</u>	¡Error! Marcador no definido.
<u>1. Diagnostiko-fasea</u>	4
<u>1.1. Metodologia</u>	4
<u>1.2. Parte hartzeko prozesuen xehetasunak</u>	6
<u>1.2.1. Bilerak mahai sektorialekin</u>	6
<u>1.2.2. Bilerak Administrazio Kontseiluarekin</u>	19
<u>1.2.3. Galdetegiak</u>	28
<u>1.2.4. Parte-hartze prozesuaren ondorio nagusiak</u>	32
<u>2. Plan Estrategikoari lotutako fasea</u>	33
<u>2.1. Galdetegiak</u>	33
<u>2.2. Osoko Bilkura</u>	34
<u>3. Herritarren parte-hartzea</u>	39

0. Sarrera

Azken urteotan, Debabarrena eskualdearen plangintza estrategikoko zenbait ekintza egin dira hainbat eremutan, 2012-2020 aldirako Debabarreneko Jasangarritasunerako Ekintza Planak artikulatuak. Azken eguneratzea (2018) plan horren berrikuspen partziala izan da, 2022 arteko Jarduera Proposamenekin.

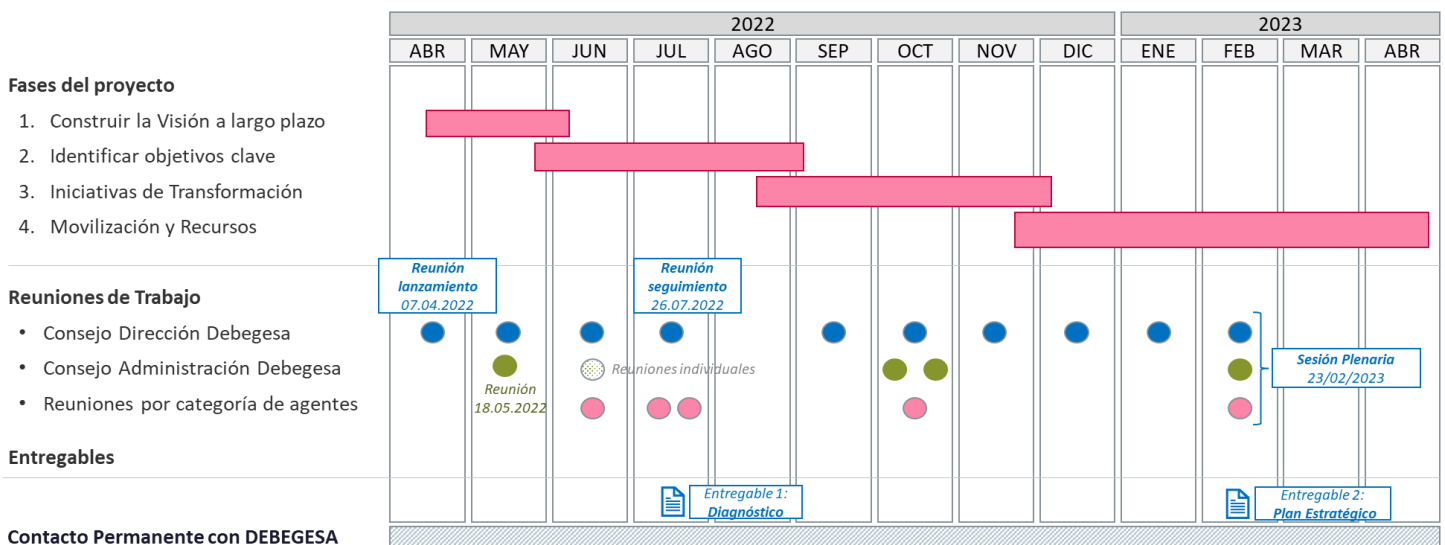
Planaren denbora-irismena amaitu ondoren, Debegesak beste gogoeta-prozesu bati ekin dio, Debabarreneko Plan Estrategiko berria egiteko 2030. urteari begira, inguruneke erronkei eta hamarkada honetako eraldaketa handiei aurre egin ahal izateko.

Debabarreneko ekosistema estrategikoko eragileen inplikazioa eta parte-hartzea funtsezkoa da Plan Estrategiko berria egiteko. Parte-hartze hori bideratzeko, lan-saioak diseinatu dira eragileekin, eta galdetegiak online bidali dira ekarpenak jasotzeko.

Planaren partaidetza-prozesuan bi fase bereizi dira: **i) diagnostiko-faseko parte-hartzea, ii) planari lotutako parte-hartzea.** Prozesuan zehar, hainbat lan-saio egin dira ekosistema estrategikoko eragileekin:

- Lehen parte-hartze prozesua **Administrazio Kontseiluarekin eta ekosistema estrategikoko eragileekin.**
- **2030 Plan Estrategikoa berrikusteko osoko bilkura,** Administrazio Kontseiluak eta ekosistema estrategikoko eragileek parte hartuta.
- **Herritarren parte-hartzea**

Hona hemen proiektua gauzatzeko egutegia:

1. Diagnostiko-fasea

1.1. Metodologia

Honako eskema eta eduki hauen arabera egituratu dira parte hartzeko dinamikak:

- Banakako bilerak **Debegesako Administrazio Kontseiluko** kideekin (2022-05-18an Administrazio Kontseiluan egindako baterako bileraren ondoren):

eskualdeko figura politiko garrantzitsuenek (alkateek) parte hartu dute, prozesuan duten interesa erakutsiz, bai eta haien inguruarekin zerikusia duten pertsona batzuen inplikazioa ere.

- Bilerak **Debabarreneko ekosistema estrategikoko eragileekin**: ekosistema estrategikoaren eremu desberdinen barruan (Garapen ekonomikoa, Gizarteratze Sarea, Hiri-berroneratzea eta ingurumen-jasangarritasuna), hainbat tipologiako erakundeak eta parte-hartzaileak ikus daitezke:
 - Hainbat sektoretako enpresak (ingeniaritza-proiektuak, hondakinen garraioa, makina-erreminta, panel zatitzaileak, termoplastikoak, burdineria, osagaien eta sistema dinamikoen fabrikazioa, forja, etab.).
 - Enpresa-elkarteak; ekimenak.
 - Zentro teknologikoak/I+G.
 - Prestakuntza-zentroak eta prestakuntza-zentroen elkarteak.
 - Industrialdeen eta industria-azpiegituren kudeaketa.
 - Idazkari teknikoak/udaletako arloak.
 - Gizarte eta hezkuntza arloetan esku hartzeko zerbitzuak.
 - Laneratzeko elkarteak

- **Bilera guztietarako edukia eta helburu komunak**: eskualdearen egoeraren diagnostikoaren aurretiazko ondorioak aurreikustea, AMIA aurkeztuta + Plan berrian kontuan hartu beharreko elementu garrantzitsuak identifikatzea.
- **Parte-hartzea indartzea**, ekosistema estrategikoko eragileei **lan-galdetegi bat diseinatu eta bidalita**, bileraren aurretik edo ondoren ahalik eta informazio gehien biltzeko.

Administrazio Kontseiluaren parte hartzea

Administrazio Kontseilua	Izena	Bilera-eguna	
Deba	Gilen Garcia	2022.06.23	9:30 (Teams)
Eibar	Jon Iraola	Ez da egin	
Elgoibar	Ane Beitia	2022.07.01	10.00 (Teams)
Ermua	Juan Carlos Abascal	20.06.2022	9.00. Izarra Centre
Mallabia	Igor Agirre	Ez da egin	
Mendaro	Iñaki arregui	2022.06.20	12.00 (Teams)

Mutriku	Joseba palenzuela	2022.06.23	12.00 (Teams)
Soraluze	Iker aldazabal	Ez da egin*	

Ekosistema estrategikoaren parte hartzea

Mahai sektorialak	Bilera-eguna	Jasotako galdetegiak
Hiri-berroneratzea eta jasangarritasuna	2022.06.23 (presentziala)	3 galdetegi
Gizarteratze Sarea	2022.07.05 (presentziala + online)	5 galdetegi
Enpresa Eragileak (BPTD "hedatua")	2022.07.19 (presentziala)	11 galdetegi

(* Mahai sektorialean parte hartzea

Parte hartzeko prozesuen xehetasunak

1.2.1. Bilerak mahai sektorialekin

HIRI-BERRONERATZEA ETA INGURUMEN-JASANGARRITASUNA (2022.06.23)

DEBABARRENEKO PLAN ESTRATEGIKOA 2030

BILERAREN AKTA (12:30 – 14:00) (Presentziala: Debegesa)

PARTE-HARTZAILEAK:

PARTE-HARTZAILEAK:

- Joseba Palenzuela (Mutriku)
- Iker Aldazabal (Soraluze)
- Aloña Urteaga (Elgoibar- Hirigintza Saila)
- Amaia Esnaola (Debemen)
- Iratxe Iriondo (Zabala)
- Emilio Bretos (Zabala)
- Ane Obregón (Zabala)
- Martiñe Arbulu (Debegesa)
- Esther Zarrabeitia (Debegesa)
- Aitziber Cortázar (Debegesa)

1. **EGUNGO EGOERAREN ELEMENTU GARRANTZITSUAK**

Aipatutako alderdiak:

- **Garraioa eta mugikortasuna:**
 - Trenaren konektibitatearen garrantzia eta **trenbidearen ardatza benetako konexioa izan dadin** lortzeko beharra (Ermua-Deba maiztasun handiko trena).
 - **Intermodalitatea aztertzea** (Maltzaga eta geltoki intermodalaren proiektu zaharra aipatu dira). Aparkalekuetarako espazio beharra autobidearen inguruan, Urola Erdiaren lotura.
 - **Azpiegitura berdeak indartzeko beharra.** Bidegorri-sare urria (Gipuzkoan bidegorri km gutxien dituen eskualdea da). GFak Gipuzkoako Bizikleta Bideen Lurraldearen Arloko Plana onartu zuen. Plan horretan, besteak beste, esku hartzeko egutegia ezarri zen (gaur egun ez da betetzen ari). Lehentasunezko zatia egitea, Debagoiena eta Debabarrena bidegorriaren bidez lortzeko. Soraluzeko Udalak GFari eskatu dio aurrera egiteko egikaritze-proiektuaren idazketan. Era berean,

beste aukera tarte batzuk ere aipagarriak dira, Elgoibar-Altzola eta Mutriku-Saturraran.

- **Errepide bidezko garraio publikoaren konexioak:** Donostiaren eragin-eremua Zumaiaraino iristen da; zerbitzuak nabarmen murrizten dira Deban. Bilbo-Donostia hiriburuekiko trenbide konexio motela, Eibarrek izan ezik, Bilbora joateko autobus zerbitzu oso eraginkorra baitu hark.

- **Hiri-berroneratzea eta -birgaitzea:**
 - **Hiria berroneratzeko beharra maila guztietan,** batez ere Eibar eta Soraluze udalerrietan.
 - **Etxebizitzen eta bizitegi-eraikinen mantentze** falta hirigune historikoetan eta, oro har, hiriguneetan. Horrek ez du udalerriaren irudi erakargarria sortzen bizitzeko.
 - Hiri-ingurunean **irisgarritasuna** betetzen den berrikustea.
 - **Industria-inguruneak** eta ekonomia-jarduerenak berroneratzea. Industria-eraikinak abandonu-egoeran daude bizitegien hiri-inguruneetan (“Erabileren mistizitatea”).
 - **Auzo kalteberak** daude, eta horiek berroneratu egin behar dira.
 - **Etxebizitza eskuratzea.** Kostaldeko udalerrietan etxebizitza alokairuaren prezioa igotzeko arriskua. Etxebizitza huts asko dago eta bete gabeko alokairu-eskaera handia (arrazoiak? prezioak? atzerriko biztanleriarekin izan daitezkeen arazo sozialak? ...).
 - **Egoera txarrean dauden etxebizitza parkea;** horrek kolektibo kalteberak erakartzen ditu.
 - **Hiri-kalitatea:** hiri-espazio libreen eta berdeguneen gabezia, udalerrien kalitate- eta erakargarritasun-estandarren kalterako, bai aisialdiko jardueretarako, bai lan-jardueretarako.
 - **Uholde-arriskuak, Elgoibar, Mendaro eta Soraluze.** Gaur egun, GFaren eta EHUren proiektu bat dago **presa txikiak kentzeko,** inguruko hiriguneetan uholde-arriskuak eta arriskugarritasuna murriztu ahal izateko (Soraluze, Elgoibarren eta Mendaron egina).
 - Erosahalmen handiena duten **langileak** eskualdean **atxikitze gaitasun txikia.**

- **Ingurumenaren jasangarritasuna:**
 - **Deba ibaiaren degradazio-maila handia;** horrek ibaiari bizkarra emanda bizitza eragiten du. Urteko garai jakin batzuetan hondakin-kopuru handiak pilatzen dira.
 - **Saneamendu-sarea amaitu gabe egotea,** besteak beste, Goitondo industrialdea, Altzola, Mendaro eta Mutriku nabarmentzen dira burualdean.
 - Ondarbeltz hondartzara (Mutriku) iristen diren **hondakinen kudeaketaren arazo erantsia.** Hondakinak tratatzeko eta ekonomia zirkularreko ekimenei bat azter liteke.
 - Etorkizunean pinu-landaketen errentagarritasuna txikitzearen ondorioz, eukalipto sartzeko arrisku handia. **Baso autoktonoa landatzen**

laguntzeko aukera egokia. GFAk Basotik fundazioa sortu du Gipuzkoan basoaren kudeaketa hobetzeko.

- **Landa-ingurunea:**

- Indarguneak

- Eskualdeko **landa- eta nekazaritza-ingurune**ko zerbitzu ekosistemikoak: elikagaiak ekoiztea, natura zaintzea, uraren eta airearen kalitatea hobetzea, karbonoa xurgatzea, uholdeak kontrolatzea, mendi-bideak kontserbatzea, landa-ondarea (materiala eta ez-materiala) mantentzea, etab.
 - **Landa-eremu zabal eta bizia.** 2.000 lagun baino gehiago bizi dira 44 landa-auzotan. Biztanleriaren % 3,5ek kudeatzen du eskualdeko azaleraren % 92, eta eskualdearen lurralde-orekari eusten dio.

- Ahuleziak

- Orografia konplexuak ere eragina du nekazaritza-jardueraren garapenean.
 - **Nekazaritzarako egokiak diren lurzoruak hiri-garapenerako lehenesten dira.**
 - **Herrigunearen eta landa-ingurunearen artean garraio- eta mugikortasun-azpiegiturarik eta zerbitzu jasangarririk ez izatea**, landa-eremuetako biztanleak hirigunean dauden zerbitzuetara hurbiltzeko.
 - **Saneamenduaren eta edateko uraren sistemen sarean gabeziak** daude landa-ingurunean (ez da auzo guztietara iristen).
 - Banda zabala oso motel ari da hedatzen landa-ingurunean.

- Aukerak

- Pinudiak desagertzeak eta baso-jabeentzako errentagarritasun txikia izateak basoen kudeaketa falta ekarri du. Bestalde, **gizarteak natura zaintzeko eta jasangarritasuna lortzeko duen gero eta interes eta premia handiagoak** aukera ematen du hainbat formula abian jartzeko, hala nola lurralde-zaintza eragile desberdinen artean (publikoa, pribatua, elkarte-arlokoa).
 - **Landa-eremuak jarduera ekonomiko ugari garatzeko duen ahalmena:** nekazaritza, zerbitzuak, ostalaritza, jarduera turistikoak, energia berriztagarriak, lanbide independenteak, ...
 - **Landa Garapeneko Lege berria** eta harekin lotutako landa-zonakatzea hurrengo aldi estrategikorako.

- Mehatxuak

- **Landa-ingurunean ere ekintzailletza** sustatzeko arazoak daude.
 - **Covid-19aren krisiak**, industria-jardueran ez ezik, beste jarduera batzuetan ere izan du eragina, hala nola nekazaritzan eta merkataritzan (ustiategi eta denda txiki asko ixten dituzte urtero).
 - Landa-ingurunean gertatzen den **aisialdiaren eta nekazaritzaren arteko bateraezintasuna**, Covid-19arekin areagotu egin dena.
 - **Azkar hazten diren zuhaitzak landatzeko** joera dute baserritik bizi ez diren baso-jabeek eta horrek berekin dakar nekazaritza-lurzoru

erabilgarria okupatzea, biodibertsitatea eta zerbitzu ekosistemikoak galtzea eta paisaiaren konfigurazioa aldatzea.

- **Bestelakoak**
 - Hiriguneetako **konektibitate digitala** nahiko konpondua dago. Landa-guneetan, 2.500 biztanletik beherako udalerrietako etxebizitza guztietara banda zabala eramateko programa zuen GFAk, eta 500 biztanletik gorako udalerrriak ziren hurrengo tartea. Gaur egun, ordea, programa hori geldirik dago, eta 2023an martxan jartzea aurreikusi da.

2. ETORKIZUNeko PLANERAKO ELEMENTU GARRANTZITSUAK

Egungo egoera berrikusi denean, plan berrian kontuan hartu beharreko elementu edo alderdi batzuk identifikatu dira:

- Bizitegitarako eta industriarako hiri-inguruneak **berroneratzea**. Hiri-kalitatea.
- **Konektibitatea eta garraio publikoa**.
- **Jasangarritasuna eta landa-ingurunea zaintzea**.
- **Belaunaldien arteko erreleboa kudeatzea**, bai biztanleriari dagokionez, bai industria- eta merkataritza-enpresei dagokienez.
- Estandar digitalen **digitalizazioa** eta bermea (beharreko azpiegiturak + irisgarritasuna eta erabilera).

BILERAK MAHAI SEKTORIALEKIN

GIZARATERATZE SAREA (2022.07.05)

DEBABARRENEKO PLAN ESTRATEGIKOA 2030

BILERAREN AKTA (12:30 – 14:00) (Presentziala: Debegesa)

PARTE-HARTZAILEAK:

- Patxi Gonzalez Villarroel (KL KATEALEGAIA)
- Zigor Esnaola (IMH Campus)
- Fran Apecechea Huici (SUSPERTU S.L. (Ateri Aterpetxe eta Egoitzak))
- Amagoia Ruiz De Gauna Barrutia (ELGOIBARKO UDALA - Gizarte Zerbitzuetako burua)
- Ainhoa Romero (EIBARKO UDALA - Sustapen ekonomikoaren teknikaria)
- Ana Telleria Echeverria (Eibarko Udala- Sustapen ekonomikoaren zinegotzia)
- Iker Aldazabal (Soraluzeko Udala - Alkatea)
- Arritokieta Oliden Bergara (LANBIDE Eibar - Teknikaria)
- Amaia Valdivielso (ARMERIA ESKOLA ELKARTEA)
- Ana Oregui (9SORALUZEEKO UDALA - Gizarte Langilea)
- Ane Beitia Arriola (ELGOIBARKO UDALA)
- Javi Jimenez (KALEXKA – Gizarte eta hezkuntza elkarte)
- Igone Virto Carrasco (EDE Fundazioa)
- Asier Quintana (IMFPB Eibar OLHUI)
- Marta Senz (Zabaltzen Sartu. Koordinatzailea)
- Maite Arsuaga Urkola (Daiteke (Orientazio Zerbitzua - Eibar))
- Sonia Gisasola (Gurutze Gorria Eibar-Esther)
- Josune Gardoki (LANBIDE Elgoibar - Zuzendaria)
- Amaia N. Osoro (IMFPB EIBAR OLHUI- Oinarrizko Lanbide Heziketako Zentroa-Azitain – Eibar)
- Elena Alonso (Debegesa)
- Ane Basurto (Debegesa)
- Asmae Ourdi (Debegesa)
- Martiñe Arbulu (Debegesa)

BILERAREN EDUKIA

1. Parte-hartzaileak aurkeztea
2. Dokumentua aurkeztea
3. Eztabaida

1. EGUNGO EGOERAREN ELEMENTU GARRANTZITSUAK

Aipatutako alderdiak:

- **Enplegua eta laneratzea**

- **Langabeen profila eta kualifikazioa (egiturazko langabezia, profil jakin bat duena):** lanbide-kualifikazio egiaztaturik ez duten langabeen ehuneko handia du eskualdeak. Horri gehitu behar zaio atzerritarren pisua, haien artean asko baitira kualifikazio txikiko profilak, kasu askotan hizkuntzaren ezagutzarazoak dituztenak, diru-sarrerak bermatzeko errenta (DSBE) jasotzen dutenak eta abar.
- **Gizarteratzeko eta laneratzeko zailtasun gehigarriak;** izan ere, kasu batzuetan, DSBE jasotzen dutenen “bigarren belaunaldiak” dira langabeak. Kultura-osagai garrantzitsua portaera horietan.
- **Kasu askotan zaila da laneratzea sustatzea;** izan ere, kualifikazio txikiko profilek prekariedade handiagoko sektoreetan lortzen dituzte enpleguak, eta horrek zaildu egiten du pobrezia-egoeratik ateratzea. Paradoxa bat sortzen da: “hobeto bizi daiteke laguntzekin, lan eginda baino”; izan ere, enplegu bat eskuratzeko, prekarioa izan arren, alokairuarekin, adingabeen zaintzarekin, eskola-jantokiarekin eta abarrekin lotutako beste prestazio batzuk galtzea dakar.
- **Onartzea pertsona batzuk ez direla “enplegarriak”.** Haiekin beste zerbitzu batzuek esku hartu beharko lukete.
- **“Iritsi berriak” diren pertsonak kontratatuzko zailtasunak,** administrazio-egoera irregularrean daudelako. Lan-merkatuan sartu nahi duten arren, Atzerritarrei buruzko Legearen ondorioz ezinezkoa da haiekin kontratuak formalizatzea.
- **Kontrastea Debabarreneko enpresa-sarearen beharrekin,** profil kualifikatuak bilatzen baitituzte eta ez baitute eskaera horretarako erantzunik jasotzen. Bestalde, muga bat dago kualifikazio-maila txikia duten pertsonentzat, lanpostu horiek ezin baitituzte eskuratu, eta zaila da lan-munduan sartzearen bidez haiek duintzea.
- **Talentu-ihesa.** Udalerrri batzuen ezaugarriak direla eta, gazteek, kualifikazio eta bizi-maila handiagoa dutenek, bizitzeko beste leku batzuk bilatzen dituzte, bizi-kalitate hobea izateko.
- **Gizarteratzea eta gizarte-zerbitzuak/-baliabideak**
 - **Benetako pobrezia-tasa handia du eskualdeak.** Eusko Jaurlaritzak egindako Pobreziaren eta Gizarte Desparekotasunei buruzko Inkestan (PGDI 2020), agerian geratu da Debabarrena eskualdeko pobrezia-egoera, Bilborekin batera Euskadiko tasarik okerrenak baititu. Azterlan horretan egiaztatu da gazteen eta atzerritarren artean dagoela pobrezia handiena.
 - **Desabantaila gizarte-zerbitzuetan.** Baliabide-zorro desorekatua dago Gipuzkoako Foru Aldundiak onartutako gizarte-zerbitzuen mapan (oso urrun dago beste lurralde batzuek izan ditzaketen baliabideetatik, adibidez Donostialdeak): Debabarrenak, pobrezia buruzko daturik okerrenekin, ez ditu behar dituen baliabideak.
 - **Etorkinen pisu handia eta gizarteratzeko eta laneratzeko arazoak.** Bizitza-proiektu zehatzak definitzeko beharra pertsona kalteberenekin lan egiteko.
 - **Bitartekarien figuraren garrantzia,** kolektibo batzuetan bereziki (Magrebeko emakumeak, esaterako).

- **Eibarren egoera:** Espainiako per cápita errenta handiena duten 25 udalerrien artean dago. Horrek esan nahi du arrakala handia dagoela, eta gero eta handiagoa dela gainera, bertan baitago eskualdeko pobrezia handiena ere.
- **Etxeko langileen baldintzak** nabarmen hobetzea. Garrantzitsua da Hego Amerikako emakumeen kolektiboan, lan-eremu horretan lan egiten baitute gehienek.
- **Erantzunik ez ematea eskualdeak erakartzen duen egungo biztanleriaren profilari** (atzeritar asko erakartzen ditu, beste eremu batzuek baino gehiago, eta haien artean kualifikazio txikia dutenak dira nagusi). Gaur egungo atzeritarren profila berroneratzeko premia handienak dituzten eremuetan kokatzen da, alokairuaren prezioak txikiagoak izateagatik. Pertsona horien baliabide faltak zaildu egiten du eremu horiek berroneratzea, eta areagotu egiten dira berroneratzeko eta birgaitzeko beharrak.
- **Prestakuntza eta gaikuntza**
 - **Langabeen errealitatera egokitutako prestakuntza-eskaintzaren** beharra. “Gap” bat dago enpresek eskatzen dituzten profil kualifikatuenean eta pertsonen egiazko prestakuntzaren eta gaikuntzaren artean. Ez dago lanbide-heziketako maila txikiagoetara egokitutako prestakuntza-eskaintzarik, pertsonak prestakuntza-ibilbidean aurrera egin dezaten eta lan-merkatura hurbildu daitezten.
 - **Arrakala digital** nabarmena kualifikazio txikiko profila duten atzeritarren artean.
 - **Prestakuntza-sare eta enpresa-sare** oso garrantzitsua, potentzial handia duena, eta gaur egun oso egokiak eta prestatuak.
 - **Prestakuntza-ibilbide luzeak, “larrialdi ekonomikoarekin” talka egiten dutenak.** Horren ondorioz, berehala lanean hasteari ematen zaio lehentasuna prestakuntza handiagoa izatearen aurretik, horrek dirua irabazten hastea atzeratuko bailuke. Hala ere, aipatu da dauden prestakuntza-ikastaroek ez dutela betetzen eskaintzen diren plazen zati handi bat. Gaur egun, Debabarreneko gizarteratzearen aldeko Sareari esker, lankidetzan eta sarean egindako lanarekin, asko hobetu da pertsonak erakartze horretan.
 - **Ikastetxe publikoen eta pribatuen arteko egungo banaketa.** Hezkuntza publikoan “ghettoak” sortzea.
- **Hirigintza: Hiria eta industria birgaitzea eta berroneratzea.**
 - **Hiri-parkea oso hondatua dago**, eta alokairu merkeak ditu. Baliabide txikiak dituzten pertsonak eta kalteberenak direnak erakartzen ditu horrek.
 - **Garraio publikoa gizartearen errealitatera ez egokitzea.** Beharrezkoa da zerbitzu horien benetako beharra eta emango zaien erabilera identifikatzea, industrialdeetarako garraioa aztertuta (gaueko txandak Vs. eguneko txandak; poligonoak Vs. bizilekuak), garraiorik ez izatea oztopoa baita ibilgailu propioak ez duten pertsonentzat.
 - **Deba ibaia berroneratzeko beharra** (fauna, kirolak, etab.). Eskualdea egituratzen duen ardatza da, eta herriek “bizkarra ematen diote”. Bizkaiko Aldundiak kolektorea/araztegia eraikitzeko zain gaude.

2. ETORKIZUNeko PLANERAKO ELEMENTU GARRANTZITSUAK

Egungo egoera berrikusi denean, plan berrian kontuan hartu beharreko elementu edo alderdi batzuk identifikatu dira:

- **Hiria eta industria berroneratzea:** lurzorua, etxebizitzak eta industria-eraikinak berrerabiltzea. Lehendik dagoen eraikuntza-parkea birgaitzea, auzo degradatuak eta erabiltzen ez diren industria-eraikinak berroneratzea.
- Dagoen **gizarte-arazoari heltzea**, pobrezia- eta langabezia-indize handian jarri baitu eskualdea. Bazterketari aurre egitea, lan-sistema nahiz gizarte-zerbitzuak eta -laguntzak kontuan hartuta. Gizarteratzeko eskubide subjektiboa aipatu da.
- **Eskualdearen erakargarritasun orokorra hobetzea**, beste "biztanleria-profil bat" erakartzeko.
- **Trantsizio energetikoaren boladak sortutako merkatu-nitxo berriak eta eskualdeak dituen birgaitze-beharrak aukera gisa.** Hiri-berroneratzearen eta energia-eraginkortasunaren premia aprobeztatzea eta eremu horretan **irismena duen prestakuntza-proiektu batekin** lotzea, kolektibo jakin batzuk prestatzeko eta kualifikatzeko eta premia/ahulezia indargune/aukera bihurtzeko. Eskualdea erreferente izan dadin lortzea hiri-birgaitzean, birgaitze jasangarrian, energia-eraginkortasunean, prestakuntza-programekin eta abarrekin.
- **Eskualdearen espirtu ekintzailea berreskuratzea.** Debabarrena beti izan da erreferentzia ekintzailertzan, baina azken aldi honetan ez da arlo hori bultzatzen ari, eta ezaugarri hori berreskuratzekeo tratamendua behar du.

BILERAK MAHAI SEKTORIALEKIN

GARAPEN EKONOMIKOA (2022.07.19)

DEBABARRENEKO PLAN ESTRATEGIKOA 2030

BILERAREN AKTA (12:00 – 14:00) (Presentziala: Debegesa)

PARTE-HARTZAILEAK:

- Miguel Ángel Carrera (AVS)
- Maricarmen Lazkano (Deba Bailarako Industrialdea, S.A.)
- Miguel Angel Montes (COMETEL / RESORT))
- Ainhoa Romero (Udaletako teknikariak)
- Eneko Barrena (GureLan)
- Nerea Aranguren (IDEKO)
- Imanol Landeta (DANOBAT GROUP)
- Xabier Agirre (Polig. Itziar (SITAB))
- Jose ángel gallardo (SITAB SYSTEM)
- Asier Aguirrebeña (MIM TECH)
- Josu Ansola Ormazabal (Garapen Ekonomikoko Zuzendaria – Ermua)
- Borja Emparan (Ureta)
- Cristina Zumeta (Debegesa)
- Ane Alustiza (MEKA Lanbide Eskola – Elgoibar)
- Iñigo Pérez Arregui (EPC – Eibar) (elkarrizketa online)
- Juan Ángel Balbas (Debegesa)
- Cristina Zumeta (Debegesa)
- Martiñe Arbulu (Debegesa)

BILERAREN EDUKIA

- Juan Angelen azalpena proiektuaren asmoei buruz.
- Bilerara bertaratutakoak aurkeztea.
- Bileraren aurkezpena/sarrera
- Parte hartzeko gunea
- Ondorioa.

BILERAREN EDUKIA

1. EGUNGO EGOERAREN ELEMENTU GARRANTZITSUAK

- **Eskualdearen lehia-egoera (Orokorra)**
 - Gune nagusiek (hiriburuek) lehentasuna dute gainerako eremuen aldean, eta hori nabari da, besteak beste, funts publikoak lortzeko zailtasunetan. Adibidez: Inbertsio publikoak Itziarreko poligonoan VS Donostiako poligono txikian.
 - Kokapen geografikoak hazkundera mugatzen du. Zentralitate geografikoa ez da abantaila gisa ikusten. “Muga txikiak” sortzen dira eskualdearen barruan, eta zaila da haiek igarotzea, haietatik kanpo beste aukera batzuk bai baitaude, ezaugarri berekoak eta hurbilago daudenak.
 - Ez dago eskualde-errealitatearen pertzepziorik (“Ezkerraldean”, Irunen, Pasaian... bere garaian gertatzen zen bezala).
 - Eskualde-nortasunaren sentimendua indartzea, gaur egun bakoitzak berea egiten baitu, baina enpresaren nahiz erakundearen ikuspegitik.
 - “Titularrak behar dira” dagoen errealitatea transmititzeko. “Deitura komuna jarri behar da”.
 - Enpresa-mailan komunitate-sentimendua sortzea (adibidez: ERP bat behar badut, erraz identifikatu ahal izatea nor egongo litzatekeen interesatuta eta nork egin duen aldeaz aurretik, sinergiak lortzeko).
 - Debabarrena ez da eskualde erakargarri gisa ikusten. Industriaren nolabaiteko irudi txarra sumatzen da.
- **Enpresen lehiakortasuna eta industria-garapena**
 - Industria-eskualde/industria-ingurune erakargarria izateko lehentasuna eta premisa; indargune argia da industria-sarea (adibidez: Bilboko auzoak eta Alemaniako zenbait eremu berroneratzea). Hiria berroneratzeko beharra ingurune erakargarria sortzeko, jendea bertan gera dadin eta biztanle gehiago erakar ditzan.
 - Enpresa txikiak dira nagusi enpresa-sarean. Hori muga handia da proiektu eta ekimen berriei ekiteko. Horren harira, agerikoa da zailtasunak daudela laguntza-eskaerak kudeatzeko, ez jakiteagatik, denbora faltagatik eta laguntza-egiturarik ez izateagatik, eta pertzepzioa da “laguntzak ez dira inoiz iristen”. Nola izan gaitzke enpresa ertainak? “40 langileren sindromea”. Enpresa txiki asko daude, ertain batzuk eta ia handi bat ere ez.
 - Enpresa askok hazkunde-autokontrola egiten dutela egiaztatu da. Hazteak konplexutasun handiagoa dakar alderdi askotan.
 - Enpresen kudeaketa-maila txikia eta gabeziak enpresen plangintzan. Epe ertainean gogoeta egin eta enpresa-erronka eta helburu estrategikoko berriak definitu behar dira, modu ordenatuan, aurreikuspena egiteko, epe ertain eta luzerako ikuspegi argia izateko eta jarduketari lehentasuna emateko.
 - Enpresen digitalizazioa ere hobetu beharreko gaia da, TicketBAI bezalako ekimenen arrakasta txikiak islatu duen bezala.

- Gabeziak industriari laguntzeko ostatu-zerbitzuetan eta -azpiegituretan (hornitzaileak, bisitak, bezeroak, etab.).
- Azpikontratazio-sare garrantzitsua (Zaila da Itziar bezalako eremu batzuetara iristea).
- **Azpiegitureak**
 - Espazio- eta komunikazio-arazo korapilatsuak daude, eta enpresen exodoa eragiten du horrek (adibidez, errazagoa da Berrizera joatea eskualdeko beste udalerriren batera joatea baino).
 - Komunikazioak eta mugikortasuna hobetzea, oro har, eskualdeko sarbideak sinplifikatzeko (adibidez, Arraiga industrialdea eta garraio publikoa).
 - Beharrezkoa da Itziarreko industrialdearen ikuspena hobetzea.
- **Ekintzailtza**
 - Etorkizuneko Plan Estrategikoan ekintzailtza-ekintza espezifikoak sartzeko beharra: ekintzailtzan espezializatzeko estrategia definitzea.
 - Eskualdean nabari da bultzada ekintzailea galdu egin dela: enpresek ez dute hazi nahi eta proiektu ekintzaile “berriek” behera egin dute.
 - Aukeren, azpiegituren, enpresa-inkubagailuen eta abarren komunikazio-transmisioa. Marketin Estrategia definitzeko beharra: jarduera ekintzailea ez da “ondo saltzen”; garrantzitsua da identifikatzea norekin lehiatzen den eta eremu horretan eskualdeak zein elementu bereizgarri dituen. Inkubagailuen sakabanatzeak ez du laguntzen, marka bat sortu beharko litzateke (“nik Debarrenan egiten dut lan”). Inkubagailuak espezializatu daitezke, BPTDrekin lotu... Esklusiboak izateak marka sortzen laguntzen du.
 - Udal-estrategia ekintzailtzaaren arloan, eskualde-ikuspegia izan ordez; horrek, azkenean, “lehia” sortzen du inkubagailuen eta guneen artean.
 - Aukeren garrantzia ekintzailtzaaren arloan, eta Eskualdean egon daitezkeen aukerak.
- **Talentua**
 - Prestakuntza-gaitasun eta -azpiegitura handia eskualdean, ikusgarritasun handiagoa behar dutenak. Lanbide Heziketako ikastetxe oso indartsuen sarea.
 - Emakumeek industrian duten presentzia bultzatzea prestakuntza-etapetatik.
 - Prestakuntza-eredu dualaren potentziala. Gaur egun, zailtasunak ditu alde praktikoan, enpresa txiki ugari egoteagatik. Etorkizunerako aukera bat izan liteke: mikroETEei prestakuntza duala hartzen lagunduko dien egitura diseinatzea, eta, aldi berean, talentua erakartzeko modua izatea.
 - Talentua erakartzeko ardatzetako bat eskualdean dagoen bizi-kalitatea da (adibidez: Hiri-berroneratzea, etxebizitza eskuratzea, alokairua ordaintzeko laguntza eta abar). Produktu propioa edo nortasun propioa duten enpresek erakarpen handiagoa sortzen dute.
 - Erakarguneak edo espazio erakargarriak sortzeko beharra, talentua “etorri” eta eskualdean “gera dadin” lortzeko. Jabetzea beharrezkoa dela talentua kanpotik ekartzea eta modu egokian kudeatzea, hemen gera dadin.
 - Lanera joateko erraztasunak sortzeko beharra (adibidez, garraio publikoko zerbitzu egokiak, garraioaren kosturako laguntza bat baloratzea, etab.).

- Telelana: Lana eta familia uztartzen laguntzen du halakorik ezar daitekeen enpresetan. Talentua erakartzeko eta atxikitzeo aukera berriak zabaltzen ditu, fisikoki joan beharrik izan gabe, lehen eskatzen zen bezala.
 - Motibaziorik eza, oro har, eta batez ere gazteek:
 - Langileek beren burua lanean gauza dezaten bilatzea. Langileak balioestea, lan-kalitatea areagotzea, motibazio handiagoa, etab.
 - Gaur egun, gizarteak zerbait negatibo gisa ikusten du lana. Ez du erantzukizunik hartu nahi. Eskubideak VS Betebeharrak; Laguntzak VS Soldata. Arazo sozial globala da, eta Debabarrenak ezin izango du hori konpondu, baina aurea hartu ahal izango dio eta ondo posizionatua egon.
 - Belaunaldi berriak industria-sektorerera estrategikoki hurbiltzea (adibidez: Lan bat probatu eta zer egin hartan egoteko). Sektorea gustuko izatea eta sektoreko kide izan nahi izatea.
- **Beste sektore batzuk**
 - Turismo-sektoreak denbora eta dedikazioa behar ditu eskualdeko indargune bihurtzeko; plan honen epetik (2030) haratago doan helburua litzateke hori.

3. ETORKIZUNeko PLANERAKo ELEMENTU GARRANTZITSUAK

Egungo egoera berrikusi denean, plan berriari kontuan hartu beharreko elementu edo alderdi batzuk identifikatu dira:

- **Industria-ingurune erakargarria lortzeko lan egitea**, eskualdetik haratago. Industria-egitura sendoa eta kohesionatua mantentzea; “industria-corpora” sortzea; enpresa-aliantzak bultzatzea masa kritikoa irabazteko. Dauden enpresei eustea, haien “desagertzeari” aurrea hartuz. Aurreikusten den enpresen “birkokatzeko” joera aprobetxatzea Debabarrena industria-hiriburu gisa posizionatzeko.
- **Debabarreneko ekintzailtza-estrategia definitzea.**
- **Talentua erakartzea eta hari eustea.**
- **Eskualdea prestakuntza-eredu dualetan kokatzea**, industria-sarean eta prestakuntza-zentroen potentzian oinarrituta.
- **Eskualde-identitatea lortzea.** Debabarrena “Euskadiko laugarren hiria”. Titular handiak emango dituzten eskualdeko proiektuak definitzea eta Debabarrenaren industria-identitatearekin lotutako mezuak aukeratzea.
- **Eskualde “erakargarria” lortzea, dimentsio guztietan.**

1.2.2. Bilerak Administrazio Kontseiluarekin

BANAKAKO BILERAK ADMINISTRAZIO KONTSEILUAREKIN

ERMUKO ALKATEA (2022.06.20)

MENDAROKO ALKATEA (2022.06.20)

DEBAKO ALKATEA (2022.06.23)

BANAKAKO BILERAK ADMINISTRAZIO KONTSEILUAREKIN

MUTRIKUKO ALKATEA (2022.06.23)

ELGOIBARKO ALKATEA (2022.07.01)

1.2.3. Galdetegiak

Galdetegiaren erantzun zehatzak Excel dokumentu batean daude, txosten honetatik bereiz.

2022ko abuztuaren 29an eguneratutako dokumentua erantsi dugu:

Debegesa_PE_Deba
barrena_Respuestas

Berrikustea eta ekarpenak egitea Debabarreneko egoeraren diagnostikoari.

- Potentzia eta tradizio industrialia.
- Errotzea eta tradizio industrialia murriztea: enpresen exodoa. Belaunaldi berriei ez transmititzea.
- Zerbitzuen sektorearen garrantzia handitzea.
- Lurralde-zentralitatea indargune eta ahulezia gisa ikusia (Talentua, bizi-kalitatea) (Kokapen geografikoa VS Geopolitika).
- Enpresa-ehun atomizatua. Lehiakortasuna penalizatzea, belaunaldiz belaunaldiko trantsizioak huts egiteko arriskua.
- Eusko Jaurlaritzaren/erakundearen apustu/babesik eza.
- Murgiltze teknologikoa (Pilotuak egitea)
- Mehatxua industriaren nabaritasunari eta irudiari buruz (Hitzarmenak)
- Turismo-sektorea indargune, aukera edo ahulezia gisa?
- Kirol-turismoaren aukerak.
- Erreferentziako azpiegiturak (hotelak, jatetxeak, ...).
- Telelanaren aukerak.
- "Silver Economy" negozioak garatzea aukera gisa.
- Hiri-berroneratzea eta eskualdearen moldagarritasuna (industria eta natura bateragarri egitea).
- Babyboomerrak ordeztzea. Talentua atxikitzea eta erakartzea.
- Bizi-kalitatea.
- Prestakuntza-zentroen egitura ona.
- Garraio publikoaren bidez mugitzeko zailtasuna.
- Turismo-sektorearen hazkundera, eta arlo horretako prestakuntza.
- Hiri-berroneratzea eta hori barrutik egiteko aukera.
- Gizarte-bazterketa arriskuan dauden kolektiboen kopurua handitzea.
- Emantzipatzeko zailtasuna.
- Lanerako motibazioerik eza.
- Prekarietatea lan-kontratazioan.
- Exijentzia kontraprestazioak jasotzen dituztenei.
- Energia-eredu lehiakorra lortzeko helburua.
- Gazteen enplegua sustatzea.
- Eskualdean dauden zerbitzu ekosistemikoak.

- Landa-eremu zabala.
- Kostaldeko herrietan azpiegiturak mugatzea.
- Gazteen parte-hartze eta babes falta.
- Industria- eta teknologia-garapenak eskaintzen dituen aukerak.
- Aisialdia eta nekazaritza bateraezinak landa-ingurunean.
- Tokiko merkataritza ahula.
- Behar desberdinak kostaldearen eta barnealdearen artean.
- Lehentasunak ezartzea: ekonomikoa, bizi-kalitatea, herritartasuna, etab.

Ekarpenak Plan Estrategiko berriaren funtsezko elementuei buruz

Lan-saioak

- Bizitegitarako eta industriarako hiri-inguruneak berroneratzea. Hiri-kalitatea.
- Konektibitatea, garraio publikoa eta mugikortasuna (garraio publikoa, bidegorriak, etab.).
- Jasangarritasuna eta landa-ingurunea zaintzea. Ekonomia zirkularra eta energia-eraginkortasuna.
- Belaunaldien arteko erreleboa kudeatzea, bai biztanleriari dagokionez, bai industria- eta merkataritza-enpresei dagokienez.
- Estandar digitalen digitalizazioa eta bermea (beharreko azpiegiturak + irisgarritasuna eta erabilera).
- Industria-ingurune erakargarria lortzeko lan egitea, eskualdetik haratago. Industria-egitura sendoa eta kohesionatua mantentzea; "industria-corpora" sortzea; enpresa-aliantzak bultzatzea masa kritikoa irabazteko. Dauden enpresei eustea, haien "desagertzeari" aurrea hartuz. Aurreikusten den enpresen "birkokatze" joera aprobetxatzea Debabarrena industria-hiriburu gisa posizionatzeko.
- Talentua erakartzea eta hari eustea.
- Eskualdea prestakuntza-eredu dualetan kokatzea, industria-sarean eta prestakuntza-zentroen potentzian oinarrituta.
- Eskualde-identitatea lortzea. Debabarrena "Euskadiko laugarren hiria".
- Eskualde "erakargarria" lortzea, dimentsio guztietan.
- Dagoen gizarte-arazoari heltzea, pobrezia- eta langabezia-indize handian jarri baitu eskualdea. Bazterketari aurre egitea, lan-sistema nahiz gizarte-zerbitzuak eta -laguntzak kontuan hartuta. Gizarteratzeko eskubide subjektiboa aipatu da.
- Trantsizio energetikoaren boladak sortutako merkatu-nitxo berriak eta eskualdeak dituen birgaitze-beharrak aukera gisa. Hiri-berroneratzearen eta energia-eraginkortasunaren premia aprobetxatzea eta eremu horretan irismena duen prestakuntza-proiektu batekin lotzea, kolektibo jakin batzuk prestatzeko eta kualifikatzeko eta premia/ahulezia indargune/aukera bihurtzeko. Eskualdea erreferente izan dadin lortzea hiri-birgaitzean, birgaitze jasangarrian, energia-eraginkortasunean, prestakuntza-programekin eta abarrekin.
- Eskualdearen espirtu ekintzailea berreskuratzea. Debabarrena beti izan da erreferentzia ekintzailertan, baina azken aldi honetan ez da arlo hori bultzatzen ari, eta ezaugarri hori berreskuratzekeo tratamendua behar du.
- Industria-lurzoruaren kudeaketa.

- Berrikuntzarako eta ezagutza sortzeko azpiegiturei eta baliabideei balioa ematea (zentro teknologikoak, prestakuntza-zentroak eta abar).
- Espezializazioa, BPTD (Basque Precision Technology District) lurralde-estrategiarekin bat eginda.
- Geoturismoak eta dauden baliabide naturalek sortzen dituzten aukerak aprobetxatzea.
- Deba ibaiaren ingurumen-kalitatea hobetzea eta eskualdea egituratzeko eta lotzeko elementu gisa eta baliabide natural gisa duen potentziala aprobetxatzea.
- Akuikulturaren aldeko apustua, enpresa-jardueraren nitxo berri gisa, eta egungo industria-sektorearekiko sinergia, bai eta ekintzaitzarekin lotutako beste jarduera berritzaile batzuk garatzeko aukera ere.
- Turismoa suspertzea eta garapen ekonomikoaren eragile gisa duen potentziala aprobetxatzea. Turismo-zerbitzuak eta -jarduera eskualdeko industria-jarduerarekin lotzea. Baliabide eta azpiegitura turistikoak hobetzea, zerbitzu guztiak eskainiz, turistek udalerrian egonaldi luzeagoak egin ditzaten.

Galdetegiak

- Gizarte ilusionatua.
- Landa- eta gizarte-ekintzaitza.
- Millenial/belaunaldi berrietara egokitzea.
- Talentua atxikitzea eta biztanleria aktiboa atxikitzea, aukera egokiak eskainiz.
- Inbertsio publiko-pribatua atxikitzea.
- Iragana gaintzea eta egungoarekin errealista izatea.
- Aukera-nitxo berezia identifikatzea, lehiarako abantailekin.
- Proiektu estrategikoak erakartzea.
- Zerbitzuak, ostalaritza, merkataritza, ... modernizatzea.
- Epe ertain/luzeko ikuspegia (Esparru-programa EJrekin/berrindustrializazio-estrategia).
- Enpresa-kultura berria.
- Erronka demografikoa.
- Ekimena zabaltzea (ez bakarrik industria).
- Jorratu beharreko puntu nagusiak lehenestea (lehenestea industria, bizi-kalitatea, energia, mugikortasuna).
- Aniztasuna integratzea.
- Bizimodu osasungarria + ongizatea
- Oreka industria + zerbitzuak + sukaldaritza-sektorea
- Eskualdearen ezaugarri "bereziak" edo "bereizgarriak" identifikatzea, Erkidego osoaren ezaugarri espezifikoak (oraintxe bertan duguna). Mix bat egitea kulturarekin, enpresekin eta gizartearekin, ikonoekin, lekuekin, pertsonaia historikoekin, eraikin enblematikoekin, artearekin...

1.2.4. Parte-hartze prozesuaren ondorio nagusiak

PARTE-HARTZE PROZESUAREN ONDOREN LORTUTAKO ALDERDI GARRANTZITSUAK

- Bizitegitarako eta industriarako hiri-inguruneak **berroneratzea**. Hiri-kalitatea.
- **Konektibitatea, garraio publikoa eta mugikortasuna** (garraio publikoa, bidegorriak, etab.).
- **Jasangarritasuna eta landa-ingurunea zaintzea. Ekonomia zirkularra eta energia-eraginkortasuna.**
- **Belaunaldien arteko erreleboa kudeatzea**, bai biztanleriari dagokionez, bai industria-eta merkataritza-enpresei dagokienez.
- Estandar digitalen **digitalizazioa** eta bermea (beharreko azpiegiturak + irisgarritasuna eta erabilera).
- **Industria-ingurune erakargarria** lortzeko lan egitea, eskualdetik haratago. Industria-egitura sendoa eta kohesionatua mantentzea; “industria-corpora” sortzea; enpresa-aliantzak bultzatzea masa kritikoa irabazteko. Dauden enpresei eustea, haien “desagertzeari” aurrea hartuz. Aurreikusten den enpresen “birkokatze” joera aprobetxatzea Debabarrena industria-hiriburu gisa posizionatzeko”.
- **Talentua erakartzea eta hari eustea.**
- **Eskualdea prestakuntza-eredu dualetan kokatzea**, industria-sarean eta prestakuntza-zentroen potentzian oinarrituta.
- **Eskualde-identitatea lortzea.** Debabarrena “Euskadiko laugarren hiria”.
- **Eskualde “erakargarria” lortzea**, dimentsio guztietan.
- Dagoen **gizarte-arazoari heltzea**, pobrezia- eta langabezia-indize handian jarri baitu eskualdea. Bazterketari aurre egitea, lan-sistema nahiz gizarte-zerbitzuak eta -laguntzak kontuan hartuta. Gizarteratzeko eskubide subjektiboa aipatu da.
- **Eskualdearen espirtu ekintzailea berreskuratzea.** Debabarrena beti izan da erreferentzia ekintzailtzan, baina azken aldi honetan ez da arlo hori bultzatzen ari, eta ezaugarri hori berreskuratzeko tratamendua behar du.
- **Industria-lurzoruaren kudeaketa.**
- **Berrikuntzarako eta ezagutza sortzeko azpiegituri eta baliabideei balioa ematea** (zentro teknologikoak, prestakuntza-zentroak eta abar).
- **Espezializazioa**, BPTD (Basque Precision Technology District) lurralde-estrategiarekin bat eginda.
- **Geoturismoak eta dauden baliabide naturalek** sortzen dituzten aukerak aprobetxatzea.
- **Deba ibaiaren ingurumen-kalitatea hobetzea eta eskualdea egituratzeko eta lotzeko elementu gisa eta baliabide natural gisa duen potentziala aprobetxatzea.**
- **Akuikulturaren aldeko apustua, enpresa-jardueraren nitxo berri gisa**, eta egungo industria-sektorearekiko sinergia, bai eta ekintzailtzarekin lotutako beste jarduera berritzaile batzuk garatzeko aukera ere.
- **Turismoa suspertzea** eta garapen ekonomikoaren eragile gisa duen potentziala aprobetxatzea. Turismo-zerbitzuak eta -jarduera eskualdeko industria-jarduerarekin lotzea. Baliabide eta azpiegitura turistikoak hobetzea, zerbitzu guztiak eskainiz,

2. Plan Estrategikoari lotutako fasea

2.1. Galdetegiak

Osoko bilkuraren aurretik, galdetegi bat banatu zitzaien eskualdeko ekosistemako funtsezko eragiletzat jo zirenei, bilkurara joan ezin zirenen eta bide horretatik erantzutea egokitzat jo zutenen ekarpena jaso ahal izateko, eta osoko bilkurako eztabaidari edukia emateko.

Ikuspegiari eta balioei, dimentsio eraldatzaileei eta 10 proiektu eraldatzaileei buruzko gaiak planteatu ziren galdetegian.

Hona hemen ekarpen nagusiak laburbilduta:

- Eragile gehien en iritziz, **egokia, interesgarria eta anbizio handikoa** da. Alderdi gehigarri batzuk proposatu dira, hala nola: landa-ingurunea kontuan hartzea, bizikidetzak baketsurako hezkuntzari aplikatutako gizarte-berrikuntza txertatzea, hondakinak murriztea eta gaika biltzea, energia-eraginkortasuna eta energia berriztagarriak, eta kontsumo-ereduari buruzko hausnarketa. "**Euskadiko 4. metropoli-eremua**" kontzeptuaren argitasun falta adierazi da.
- **Adostasuna dago** planteatutako **proposamenari buruz**. Alderdi gehigarri batzuk iradoki dira, hala nola ingurumenaren jasangarritasuna berariaz aipatzea edo eragile eta udalerrri guztien arteko lankidetzak eta elkarlana bizikidetzak baketsurantz bideratzea.
- Adostasun orokorra **dimentsio eraldatzaileen proposamenarekiko**. Hala ere, zalantzak sortu dira eredu ekonomiko jasangarriaren atalak eta hiri-berroneratze eta -kalitate ereduak planteatuta dauden moduen inguruan, zenbait alderditan gainjarri egiten direla baitirudi. Era berean, dimentsioek hainbat eremu ez jaso izana nabaritu da, hala nola turismoa, lehen sektorea eta landa-ingurunea, eta hizkuntza eta kultura.
- **Proiektuen proposamena egokia**, osoa eta errealitatera egokitua da. Hala ere, **LJEekin zerikusia duen zerbaiten falta sumatu da, eta kohesio handiagoa** proiektuen beren artean eta dimentsioen eta proiektuen artean. Proiektuen proposamen gisa, honako ideia hauek nabarmendu dira: "Debabarrena Natura: lurralde-oreka", "Debabarrena Komunikazioa: ondo informatutako eskualdea" eta "Debabarrena bizikidetzak baketsua".
- Proposatutako 10 proiektu eraldatzaileetatik, honako hauek dira **lehentasunezkoztat jo direnak**: (1) Debabarrena Industria-barrutia - BPTD; (2) Debabarrena, Barruti ekintzailea eta berritzailea; (3) Debabarrena, Birgaitze eta Berroneratze Integralka, berroneratze-eredua; eta (4) Debabarrena berdez mugitzen da! Mugikortasun jasangarriko hiriarteko lehen sarea Euskadin.

2.2. Osoko Bilkura (2023/02/23)

Helburuak eta edukia:

- 2023 Plan Estrategikoaren oinarri nagusiak aurkeztea.
- Informazioa biltzea, galderak/zalantzak planteatzea eta ekarpenak alderatzea eskualdeko testuingurura egokitutako plana lortzeko.
- Debabarreneko ekosistema estrategikoko eragileen interakzioa, parte-hartzea eta inplikazioa bultzatzea eskualdeko estrategian, eta ahalik eta parte-hartze handiena lortzeko oinarriak ezartzea.

Egitura:

- Saioa aurkeztea, lehenengo erantzunak eta helburuak aurkeztea.
- Lan-dinamika, elkarrizketa-mahaietan banatuta.
- Jasotako ekarpenen ondorioak.

Parte-hartzearen funtsezko elementuak:

- Parte-hartze handia, 34 lagunek parte hartu dute guztira.
- Eragileen tipologia aurreko saioan bezala mantendu zen: Gizarteratze Sarea, Alkateak, Hiri-berroneratzea eta jasangarritasuna, Enpresa-eragileak ("BPTD" hedatua) eta Komunikazioa.
- Parte-hartzaileen alorrak honako hauek izan dira: Enpresa prestakuntza, Alkateak, Hirigintza, Kultura, Gizartea, Enpresa, Ingurumena, Energia eta Landa Garapena.

Parte-hartzaileen zerrenda:

- Álvaro Pérez de Laborda: Energiaren Euskal Erakundea
- Aloña Urteaga: Elgoibarko Udala
- Amaia Esnaola: Debemen
- Amaia Lasagabaster : DKT TALDEA
- Amaia Nerea Osoro Sas- IMFPB Eibar OLHUI
- Ana Aizpurua Rubio: DKT TALDEA
- Ane Beitia: Elgoibarko Alkatea
- Ane Basurto: Daiteke
- ASIER AGUIRREBEÑA
- David Henares: Ermuako Udala- Hirigintza, zerbitzuak eta ingurumen arloko burua.
- Egoitz Unamuno: DKT TALDEA
- Esther de la fuente: Armeria Eskola
- Esther Velasco: HRE Automotive
- Fran Apecechea: Suspertu
- Gilen García Boyra: Debako Alkatea
- Igor Aldalur: Debabarreneko Mankomunitatea
- Iñaki Arregi: Mendaroko Alkatea
- Iñigo Perez-Arregui de Codes
- Iosu Ansola: Elgoibarko Ekonomiaren Garapeneko koordinatzailea
- Jaione Azkue Landa: Eibarko Udala- Gizarte Zerbitzuetako Arduraduna
- Javier Jimenez: Kalexka Elkarte
- Jon Iraola: Eibarko Alkatea

- Joseba Palenzuela: Mutrikuko alkatea
- Josune Gardoki: Lanbide
- Mª Asun Amenábar Goenaga: Lanbide Eibar
- Mari Carmen Lazcano
- Maite Arsuaga Urkola
- MARI MAR JIMENEZ
- Monica Pedreira Lanchas
- Natividad Garcia: Nabab Consulting
- Patxi Alkorta: UPV-EHU
- Santiago García Ordóñez: Itziar-Deba enpresa-parkea kontserbatzeko hirigintza-erakundea
- Xabier Aguirre
- Zigor (IMH)

34 parte-hartzaileei harrera egin eta aurkeztu ondoren, 4 mahai sortu ziren, egin beharreko ekarpenak jasotzeko eta haiei buruz eztabaida sortzeko. Lau mahaietako bakoitzean aipatutako funtsezko elementuak azalduko ditugu ondoren laburbilduta:

1. MAHAIA:

- Gizarte-larrialdiko arazo gisa nabarmendu da migratzaileen deserrotzea.
- Garrantzitsutzat jo da agendan kulturartekotasunaren gizarte- eta hezkuntza-eredu bat jartzea, haurrak, nerabeak eta familiak azpimarratuz.
- Eskualde-sentimendua sustatzeko estrategia komunak, osagarriak eta koordinatuak hedatzea.
- Etxebizitza-eskaintza irisgarriaren beharra.
- Industria erakargarriaren (turismoa, hondartzak, berdeguneak, etxebizitza, etab.) aldeko apustu garbia, motor ekonomiko gisa.

2. MAHAIA:

- Eskualdeko udalerrri batzuen abiapuntuko egoeraren arteko aldeak (Soraluzeren egoera, adibidez).
- Etxebizitzak birgaitzea eta lurraldearen erakargarritasuna hainbat mailatan (enplegua, erosotasuna, ongizatea, jasangarritasuna, bizitzeko hiri atseginak, bizi-kalitatea).
- Lurralde-kohesioko elementuetan eragitea (garraioa, energia, prestakuntza, jasangarritasuna, kultura-agenda partekatua...).
- Landa-inguruneari eta lehen sektoreari arreta jartzea. Bereziki, itsasoari lotutako jarduera ekonomikoa garatzea (adibidez: Mutriku).
- "Gap-a" lan-eskariaren eta -eskaintzaren artean. Industria-sare indartsua dago, baina askotan ez ditu profil egokiak aurkitzen.
- Elektrizitatearen, energia fotovoltaikoaren, energia eolikoaren eta udal bero-sarearen aldeko apustua egitea.

3. MAHAIA:

- Definizioerik eta zehaztasunik eza 4. Metropoli-eremuari buruz.
- Landa-eremuari lehentasuna eta laguntza ematea, pixkanaka uzten ari delako.
- Industria babesteko beharra, berroneratsetik, lurzoruen kudeaketatik, azpiegituretatik eta abarretatik abiatuta.
- Ingurumenaren gaia aipatzea harekin lotutako beste gai batzuekin batera, hala nola ekonomia zirkularraren garrantzia (adibidez: Hondakinen kudeaketa) eta etorkizunean balioa handitzeko egin daitekeen inbertsioa.

4. MAHAIA:

- Proiektu falta nabari da landa-eremuan eta ekonomia zirkularrean eta gizarte-kohesioaren alorretan.
- Positiboki baloratu da aberastasuna eta industria sortzeko motorren aldeko apustua (funtsezkoak 1., 2. eta 10. proiektuak).
- Talentua erakartzeko eta atxikitze arazoa konpontzea (Debabarrena Talent), hezkuntzaren bidez. Horren harira, LHko ikastetxeen palanka erabiltzea iradoki da, eta Unibertsitateak eskualdean duen presentzia indartzearen alde egitea. Helburu horren oso osagarritzat jo dira 3., 4. eta 6. proiektuak.
- Sakon eztabaidatu da “4. metropoli-eremua” marka eraikitze proiektua, garrantzi handia eman baitzaio.

Taldeka parte-hartzeko dinamikaren ondoren, parte-hartzaile guztiak bildu ziren berriro, ekarpen eta ondorio nagusiak osoko bilkurari helarazteko. Ondoren, iradokizunak eta galderak egin ziren, osoko bilkura amaitzeko.

Hona hemen osoko bilkuratik ateratako ondorio nagusiak:

- Eragileek **partekatzen dute** 4. Metropoli-eremu bihurtzeko asmo handiko **ikuspegia**.
- **Industriaren** aldeko apustu garbia dago **eskualdearen motor ekonomiko gisa**. Hala ere, industria erakargarriagoaren alde egin behar da, beste alderdi eta sektore batzuk (turismoa, merkataritza, hondartzak, berdeguneak, etxebizitza) zaintzeko beharra ahaztu gabe, talentua erakarri eta atxikiko duena, eta, horretarako, ezinbestekoa da lurraldea birgaitzea eta berroneratzea (lurzoruen kudeaketa, azpiegituretak...). Alde horretatik, ikusgarritasun handiagoa eman behar zaie enpresa-sareari eta ekintzaitzari.
- **Talentua erakartzeko eta atxikitze** arazoa konpondu behar da, hezkuntzaren bidez, dauden prestakuntza-zentroak sustatuz.
- Eragileak bat datoz esatean **eskualde-sentimendua ez dagoela gehiegi indartua**. Horren aurrean, eskualdearen kohesioa sustatuko duten estrategia eta proiektu komunak bultzatzea proposatu da. Alde horretatik oso garrantzitsua da **hiri-berroneratzea eta -birgaitzea**, bizitzeko erakargarriak diren udalerrriak izateko, bai eta **garraioa** bultzatzea ere.
- **Eredu energetikoari** dagokionez, eskualde-laguntzaren beharra aipatu da, elektrizitatearen alde egingo duena (energia fotovoltaikoa eta eolikoa; bero-sareak...).

- Ingurumenari dagokionez, beharrezkoa da Deba ibaia berronertzeko bidean aurrera egitea.
- Garrantzitsutzat jo da agendan kulturartekotasunaren gizarte- eta hezkuntza-eredu bat jartzea, haurrak, nerabeak eta familiak azpimarratuz, migratzaileen deserrotze sozialari eta hark dakartzan arazoei aurre egiteko.
- Honako arlo hauei lehentasun handiagoa ez eman izana nabaritu da: **landa-ingurunea eta lehen sektorea** (adibidez, itsasoari lotutako jarduera ekonomikoa), ekonomia zirkularra eta gizarte- eta lurralde-kohesioa.

Taldeka parte-hartzeko dinamikaren ondoren, parte-hartzaile guztiak bildu ziren berriro, ekarpen eta ondorio nagusiak osoko bilkurari helarazteko. Azkenik, iradokizunak eta galderak egin ziren, osoko bilkura amaitzeko.

OSOKO BILKURAREN EKARPEN ETA ONDORIO NAGUSIAK

- Eragileek partekatzen dute 4. Metropoli-eremu bihurtzeko asmo handiko ikuspegia.
- Industriaren aldeko apustu garbia dago eskualdearen motor ekonomiko gisa. Hala ere, industria erakargarriagoaren alde egin da, beste alderdi eta sektore batzuk (turismoa, merkataritza, hondartzak, berdeguneak, etxebizitza) zaintzeko beharra ahaztu gabe, talentua erakarri eta atxikiko duena, eta, horretarako, ezinbestekoa da lurraldea birgaitzea eta berroneratzea (lurzoruen kudeaketa, azpiegiturak...). Alde horretatik, ikusgarritasun handiagoa eman behar zaie enpresa-sareari eta ekintzailetzari.
- Talentua erakartzeko eta atxikitze arazoa konpondu behar da, hezkuntzaren bidez, dauden prestakuntza-zentroak sustatuz.
- Eragileak bat datoz esatean eskualde-sentimendua ez dagoela gehiegi indartua. Horren aurrean, eskualdearen kohesioa sustatuko duten estrategia eta proiektu komunak bultzatzea proposatu da. Alde horretatik oso garrantzitsua da hiri-berroneratzea eta –birgaitzea, bizitzeko erakargarriak diren udalerriak izateko, bai eta garraioa bultzatzea ere.
- Eredu energetikoari dagokionez, eskualde-laguntzaren beharra aipatu da, elektrizitatearen alde egingo duena (energia fotovoltaikoa eta eolikoa; bero-sareak...).
- Ingurumenari dagokionez, beharrezkoa da Deba ibaia berroneratzeko bidean aurrera egitea.
- Garrantzitsutzat jo da agendan kulturartekotasunaren gizarte- eta hezkuntza-eredu bat jartzea, haurrak, nerabeak eta familiak azpimarratuz, migratzaileen deserrotze sozialari eta hark dakartzan arazoei aurre egiteko.
- Honako arlo hauei lehentasun handiagoa ez eman izana nabaritu da: landa-

3. Herritarren parte-hartzea

Parte-hartze prozesua amaitzeko, herritarrekin kontrastatu zen. Horretarako, osoko bilkuraren ondoren, Planaren zirriborroa herritarren eskura jarri zen, eta zortzi egunez formulario bat jarri zen online, interesa zuen edonork bere ikuspuntua eman zezan ezarritako jardueri eta landutako ildo estrategikoei buruz ([Debabarreko Plan Estrategikoa herritarren parte-hartzeari irekia – Debegesa](#)). Bidegorrien sareari buruzko ekarpen bat baino ez zen jaso herritarren parte-hartzetik.

El Plan Estratégico de Debabarrena abierto
a participación ciudadana